

Posudek diplomové práce Martiny Povalové

Vděčnost a její působení na spokojenost

Autorka upozorňuje na dosud opomíjené téma vděčnosti v českém výzkumu s cílem zmapovat působení intervencí vděčnosti v českém prostředí.

Text práce v rozsahu 81 stránek a je tradičně členěn na teoretickou a empirickou část. K nim je přiloženo 8 příloh s podrobnými instrukcemi intervencí pro všechny skupiny. Seznam literatury čítá 52 titulů v českém, anglickém a španělském jazyce.

V teoretické části autorka strukturuje text do tří hlavních kapitol. Seznamuje čtenáře s filozofickým a psychologickým pojetím vděčnosti, dále se zabývá osobnostními aspekty vděčnosti ve vztahu k životní spokojenosti, duševní pohodě, fyzickému zdraví a nakonec shrnuje poznatky o působení různých typů intervencí na zlepšení osobní pohody, životní spokojenosti a dalších konstruktů.

V teoretické části autorka dokázala dobře a přehledně zmapovat oblast a srozumitelně zpřístupnit a kriticky komentovat výsledky empirických výzkumů s citováním řady pramenů. Jako přínosné se mi jeví zaujetí autorky pro praktické uplatnění techniky vděčnosti v rámci psychoterapie a její přemýšlivě kladené otázky napříč prací. Teoretická část vhodně propojuje současné poznatky s praktickými intervencemi vděčnosti, k jejichž testování směřují i hypotézy empirické části práce.

Empirická část obsahuje kvantitativní analýzu dat, která je doplněna analýzou písemně položených doplňkových otázek. Na práci lze ocenit volbu dvou různých intervencí, a také to, že sběr dat byl organizačně náročnější oproti jednorázovému šetření, což samo o sobě přináší riziko úbytku respondentů. I když s tímto faktem autorka počítala, mám za to, že je škoda, že se díky snížení konečného počtu respondentů (na počet 56) nechala odradit od testování čtvrté výzkumné otázky.

Kvantitativní výsledky ze statistické analýzy shrnula autorka na stranách 59 – 62. Tabulky s výsledky testování hypotéz se nicméně objevují bez předchozí deskriptivní analýzy: Na tomto místě bych proto přivítala více relevantních statistických dat týkajících se souboru, a to buď v hlavním textu nebo alespoň v příloze. Postrádám např. střední hodnoty nezávisle i závisle proměnných, údaje o distribuci dat, informace o konzistenci škál dotazníků v souboru, statistické potvrzení - nikoli pouze grafická data - o přidělení účastníků do skupin ev. další. Kromě toho by mne zajímaly kroky ohledně volby metody statistické analýzy: V rámci obhajoby by měla autorka upřesnit, jak a z jakého důvodu využila vícečetnou lineární regresi zmiňovanou na str. 60. K tomu jsem nikde v práci nenašla relevantní údaje. Hledala snad tímto postupem prediktory závisle proměnných? Z výzkumných otázek, z výsledků na str. 60-61 vč. formy jejich zápisu se domnívám, že autorka použila místo lineární regrese t-test, o němž se ale nikde písemně nezmiňuje. Polemizovala bych však i s touto statistickou metodou, místo níž bych navrhovala použít analýzu rozptylu (two-way ANOVA s opakovaným měřením; repeated measures, v případě normální distribuce dat), která měří efekt intervence ve třech časech nejen mezi skupinami (between groups), navíc tím zjistíme i významnost efektu intervence v průběhu měření u jednotlivců (tj. statistika within groups).

Další díl empirické části aneb analýza písemných dat vhodně doplňuje statistickou

část. K větší názornosti by nebylo špatné doplnit některé kvantifikovatelné odpovědi (doplňující otázky 7 a 8 na str.66) jednoduchým grafem, a přiložit protokol s celými odpověďmi, nikoli jen jejich výtah v hlavním textu.

Diskusi i metodologické limity výzkumu jsou podrobně a s dobrým odborným náhledem vedeny na cca 9 stranách, za užitečné považují rovněž porovnání studie se zahraničními výzkumy vč. zaměření této práce na podpoření intervencí v rámci psychoterapie.

**Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci.
Doporučuji jí k obhajobě. Navrhuji hodnotit velmi dobře**

V Praze 20.8.2018

PhDr. Renata Hacklová, Ph.D

Náměty k rozpravě

- Co by navrhla autorka udělat pro to, aby byly intervence vděčnosti (a posilování pozitivních stránek člověka) více využíváno v psychoterapeutické praxi?
- Mohla by být intervence vděčnosti využita i u dětí? Mohla by se vděčnost objevit dříve než v středním školním věku (např. s ohledem na výzkumy „příbuzného“ altruistického chování již u batolat).
- Co si myslí autorka o vlivu meditace a modlitby na vděčnost a jak by uvažovala v nějakém dalším výzkumu ev. o kontrole vlivu frekvence meditace/modlitby na tyto intervence?

Posudek diplomové práce Martiny Povalové

Vděčnost a její působení na spokojenost

Autorka upozorňuje na dosud opomíjené téma vděčnosti v českém výzkumu s cílem zmapovat působení intervencí vděčnosti v českém prostředí.

Text práce v rozsahu 81 stránek a je tradičně členěn na teoretickou a empirickou část. K nim je přiloženo 8 příloh s podrobnými instrukcemi intervencí pro všechny skupiny. Seznam literatury čítá 52 titulů v českém, anglickém a španělském jazyce.

V teoretické části autorka strukturuje text do tří hlavních kapitol. Seznamuje čtenáře s filozofickým a psychologickým pojetím vděčnosti, dále se zabývá osobnostními aspekty vděčnosti ve vztahu k životní spokojenosti, duševní pohodě, fyzickému zdraví a nakonec shrnuje poznatky o působení různých typů intervencí na zlepšení osobní pohody, životní spokojenosti a dalších konstruktů.

V teoretické části autorka dokázala dobře a přehledně zmapovat oblast a srozumitelně zpřístupnit a kriticky komentovat výsledky empirických výzkumů s citováním řady pramenů. Jako přínosné se mi jeví zaujetí autorky pro praktické uplatnění techniky vděčnosti v rámci psychoterapie a její přemýšlivě kladené otázky napříč prací. Teoretická část vhodně propojuje současné poznatky s praktickými intervencemi vděčnosti, k jejichž testování směřují i hypotézy empirické části práce.

Empirická část obsahuje kvantitativní analýzu dat, která je doplněna analýzou písemně položených doplňkových otázek. Na práci lze ocenit volbu dvou různých intervencí, a také to, že sběr dat byl organizačně náročnější oproti jednorázovému šetření, což samo o sobě přináší riziko úbytku respondentů. I když s tímto faktem autorka počítala, mám za to, že je škoda, že se díky snížení konečného počtu respondentů (na počet 56) nechala odradit od testování čtvrté výzkumné otázky.

Kvantitativní výsledky ze statistické analýzy shrnula autorka na stranách 59 – 62. Tabulky s výsledky testování hypotéz se nicméně objevují bez předchozí deskriptivní analýzy: Na tomto místě bych proto přivítala více relevantních statistických dat týkajících se souboru, a to buď v hlavním textu nebo alespoň v příloze. Postrádám např. střední hodnoty nezávisle i závisle proměnných, údaje o distribuci dat, informace o konzistenci škál dotazníků v souboru, statistické potvrzení - nikoli pouze grafická data - o přidělení účastníků do skupin ev. další. Kromě toho by mne zajímaly kroky ohledně volby metody statistické analýzy: V rámci obhajoby by měla autorka upřesnit, jak a z jakého důvodu využila vícečetnou lineární regresi zmiňovanou na str. 60. K tomu jsem nikde v práci nenašla relevantní údaje. Hledala snad tímto postupem prediktory závisle proměnných? Z výzkumných otázek, z výsledků na str. 60-61 vč. formy jejich zápisu se domnívám, že autorka použila místo lineární regrese t-test, o němž se ale nikde písemně nezmiňuje. Polemizovala bych však i s touto statistickou metodou, místo níž bych navrhovala použít analýzu rozptylu (two-way ANOVA s opakovaným měřením; repeated measures, v případě normální distribuce dat), která měří efekt intervence ve třech časech nejen mezi skupinami (between groups), navíc tím zjistíme i významnost efektu intervence v průběhu měření u jednotlivců (tj. statistika within groups).

Další díl empirické části aneb analýza písemných dat vhodně doplňuje statistickou

část. K větší názornosti by nebylo špatné doplnit některé kvantifikovatelné odpovědi (doplňující otázky 7 a 8 na str.66) jednoduchým grafem, a přiložit protokol s celými odpověďmi, nikoli jen jejich výtah v hlavním textu.

Diskusi i metodologické limity výzkumu jsou podrobně a s dobrým odborným náhledem vedeny na cca 9 stranách, za užitečné považují rovněž porovnání studie se zahraničními výzkumy vč. zaměření této práce na podpoření intervencí v rámci psychoterapie.

**Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci.
Doporučuji jí k obhajobě. Navrhuji hodnotit velmi dobře**

V Praze 20.8.2018

PhDr. Renata Hacklová, Ph.D

Náměty k rozpravě

- Co by navrhla autorka udělat pro to, aby byly intervence vděčnosti (a posilování pozitivních stránek člověka) více využíváno v psychoterapeutické praxi?
- Mohla by být intervence vděčnosti využita i u dětí? Mohla by se vděčnost objevit dříve než v středním školním věku (např. s ohledem na výzkumy „příbuzného“ altruistického chování již u batolat).
- Co si myslí autorka o vlivu meditace a modlitby na vděčnost a jak by uvažovala v nějakém dalším výzkumu ev. o kontrole vlivu frekvence meditace/modlitby na tyto intervence?